

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 2. Decernitur de Difficultate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

sect. 3. n. 22. quod maxime admitti decet circa Syllogismos imperfectos. Et rationem dat Ariaga, quia vis Syllogistica, innitur illi Principio: Quæ sunt eadem. Cum ergo in imperfecto Syllogismo, possit non apparere clarè hæc vis, ergo circa illam nova indagine egebit intellectus, qui tunc necessariò & inevitabiliter infert Conclusionem, cum habet omnia ad concludendum requisita, inter quæ est, clarè videre quòd Syllogismus innitur huic principio: hinc non infinitum procedet intellectus in istis reflexionibus, sed eo usque, quòd non pervenerit, ad claram cognitionem quòd hic Syllogismus illi Principio evidenti innitur: Quæ sunt eadem.

PRÆMITTO 3. *Cognitionem hanc de bonitate Illationis secundam Operationem fore.* Ita expressè Smigletius loco citato. Rationem dat, quia hoc iudicium de bonitate illationis vel infertur ex alio iudicio, vel non infertur, si non infertur, Ergo non est iudicium tertiæ Operationis, quia tertia Operatio in Illatione iudicii, ex iudicio consistit, si infertur, ergo erit Conclusio, quia iudicium tale, est Conclusio, Ergo non præcedit Conclusionem. Deinde tertia Operatio, in ratione tertiæ, ultimò completur per Illationem, sed illud iudicium de bonitate consequentiæ non est Illatio, aliud enim est inferre, & aliud dicere; Inferendum bene: sicut aliud est dicere: aliquid bene faciendum, aliud verò facere. Cum ergo illud iudicium tantum dicat, bene faciendum, seu bene inferendum, hoc ipso non inferet, consequenter hoc ipso non erit Illatio, adeoque deficiet à ratione tertiæ Operationis.

PRÆMITTO 4. *Aliam esse Præmissam formalem, aliam Præmissam objectivam.* Præmissa objectiva, est ipsum objectum assensus actualis præbiti. Præmissa autem formalis, est ipse actus intellectus, assentiens illi prævio objecto. Dubitari ergo solet (& hic est secundus status questionis) an supposito, quòd Conclusio respiciat objecta Præmissarum, necessaria sit reflexa cognitio, quæ sit vel apprehensio simplex, vel iudicium quod attingat & cognoscat objectum Conclusionis, esse connexum cum objecto Præmissarum, ita ut postea huic vel apprehensioni vel iudicio succedat, ipse actus Conclusionis. Et hunc statum questionis jam definivimus, ubi diximus objectum Conclusionis respicere objecta Præmissarum.

PRÆMITTO 5. *Quod non sit necessaria cognitio reflexa de Præmissis formalibus seu ipsis actibus intellectus quæ præcedat ante Conclusionem.* Ratio est. Quia hæc cognitio otiosa esset, hoc ipsæ enim quia cognoscuntur objecta illarum Præmissarum formalium, cognoscuntur & ipsæ formales Præmissæ, sine ulla reflexione. Idque ideo: quia Præmissæ formales, sunt signa formalia, signa autem formalia sine reflexa cognitione ducunt nos in sui, & ejus quod significant objecti significationem.

PRÆMITTO 6. *Ordinariè sentire Doctores, quòd attento statu questionis quem Præmissis primò exposui, de bonitate consequentiæ, non debere esse cognitionem quæ sit iudicium.*

RATIO est. Tum quia. Si daretur illic iudicium tale, hoc ipso illud iudicium esset Conclusio, Ergo si deberet præcedere hoc iudicium Conclusionem, Conclusio præcederet Conclusionem. Antecedens probatur quia iudicare quòd v. g. ex rationali inferatur bene Petrum esse animal, est formaliter habere assensum Conclusionis. Tum quia daretur processus in infinitum in istis iudiciis, in isto enim Syllogismo: Omne rationale est risibile, Omnis homo est rationalis, Ergo omnis homo est risibilis, in isto inquam Syllogismo, ante Conclusionem, necessarium esset hic iudicium, iudicans hoc bene iudicari, & ante hoc ipsum, aliud, & sic in infinitum: cur enim ante unum iudicium requireretur aliud & ante hoc aliud, tertium non requireretur. Tum quia nulla est necessitas hujus Iudicii, & nullum fundamentum adstruendi illud.

PRÆMITTO 7. *Remanere adhuc difficultatem: An ante Conclusionis assensum seu Iudicium, quod sit propter Præmissas, necessaria sit saltem cognitio apprehensiva de bonitate Consequentia, & an ea distincta esse debeat, tam ab ipso Iudicio consequentis, quam ab ipso Iudicio Præmissarum.* Eapropter sit

DIFFICULTAS II.

Decernitur de Difficultate.

DICENDUM est 1. *Ad Syllogismum necessaria est cognitio de bonitate Consequentia.*

PROBATUR I. Quia sciens Syllogisticè, nunquam posset scire quod sciat, scientem autem vult Aristoteles scire quod sciat. Sequela probatur. Ille non potest scire quod sciat Syllogisticè, qui nescit hanc suam scientiam rectè & regulariter inniti principio illi quæ sunt eadem: scire enim Syllogisticè, est scire propter hoc Principium. Sed qui non cognoscit bonitatem Consequentia, ille nescit hanc suam Scientiam, rectè & regulariter inniti illi Principio, Quæ sunt eadem unitertio. Ergo Minor probatur, quia nos per cognitionem de bonitate Consequentia, non aliud intelligimus, quam cognitionem, quòd hic actus innitur illi principio.

PROBATUR 2. Si non daretur Cognitio de bonitate Consequentia, ergo Syllogismus non esset aliud quam tria iudicia, duo de Præmissis, unum de Consequenti, seu de ipsis extremis in Conclusionem contentis, quod absurdum esse, supra probatum.

PROBATUR 3. Si in Syllogismo non daretur cognitio de bonitate Consequentia, sequitur si Tyro neget Aristoteli Consequentiam, temere-

re negatā Consequentia, tunc primū plus sciturum Aristotelem de suo Syllogismo, sciet enim tunc primū, post negatam Consequentiam, sibi non potuisse negari Consequentiam, suūque Syllogismum inniti illi Principio: Quæ sunt eadem uni tertio, quod antea de suo Syllogismo non cognoverat.

DICENDUM 2. *Cognitio de bonitate Consequentie, non debet esse distinctus actus à Judicio Consequentis seu ab assensu qui exhibetur extremis Conclusionis propter Præmissas, sed ex istis duobus constari debet Conclusio; Eandem Conclusionem sic proponūt alii. Judicium illativum non debet esse distinctum realiter à Conclusionem. Alii sic. Assensus illativus, non est distinctus realiter à judicio enuntiativo, quod est in Conclusionem. Alii sic. Non est necessaria Cognitio de bonitate illationis, quæ præcedat ipsū assensum Conclusionis. Alii denique sic: Non est distinctus actus in Syllogismo judicium de bonitate Consequentie à judicio Consequentis. Ita Hurtadus dif. 7. Animas: Sect. 5. Arriaga, Oviedo &c.*

PROBAT 1. Hurtadus, Nulla est necessitas hos actus multiplicandi, ut patebit solutione objectionum.

PROBAT 2. Quia omnibus expensis, quæ ad Syllogismum ex dictis requiruntur, tandem inferri debet, quod cum sit necesse à Conclusionem respici objecta Præmissarum, item quod cum sit necesse attendere ad bonitatem Consequentie, necesse est formare Conclusionem, quæ sit assensus ob motivum rectè dispositum: non esset autem ullus assensus ob motivum rectè dispositum, si non esset indivisibile judicium illativum, & ob nexum cum Præmissis & ob legitimam collocationem.

PROBAT 3. Si judicium Consequentie & Consequentis esset distinctum, sequeretur tertiam Operationem non esse distinctam essentialiter à secunda, sed hoc est absurdum. Ergo: sequela probatur, non distingueretur tertia Operatio à secunda per Præmissas ut clarum est, non distingueretur per judicium Consequentie ut dixi Præmissis 3. non etiam per solum judicium Consequentis, quia hoc se solo, non plus importat, quàm judicium quo judicetur extrema Conclusionis esse inter se connexa, Ergo.

ADD O. Actum illum qui est cognitio Consequentie, & simul judicium Consequentis, esse æquivalenter multiplicem: æquivaleret enim pluribus seorsim reperibilibus, ita ut idem judicium in quantum attendit ad dispositionē mediū Termini, seu figuram & modum sit cognitio Consequentie, in quantum autem attendit ad connectionem extremorum inter se propter præmissas, est judicium Consequentis ut Consequens est.

DICENDUM est 3. *Ante judicium Consequentis & Consequentie præcedere debet simplex apprehensio utriusque extremi in Conclusionem contenti.*

PROBATUR. Ante omne judicium præsupponitur apprehensio, sed hic est judicium de extremis Conclusionis, Ergo eorum apprehensio præcedere debet, & quidem hæc apprehensio debet esse condistincta à judicio Præmissarum & apprehensione: ratio est, quia per Præmissas non proponitur clarè identitas extremorum Conclusionis inter se, sed tantum per Præmissas proponitur identitas extremi unius cum medio termino.

OBJECTIONES

Contra Conclusionem Tertiam.

OBJICITUR 1. Non experimur in nobis hanc præviam apprehensionem.

RESPONDETUR. Non experimur, non quod de facto non sit, sed quia difficilis est experientia actuum intellectus, propter celeritatem operandi intellectui debitam, & quia hæc apprehensiones non cadunt nobis sub sensum, ea verò nobis sui certiore & magis reflexam cognitionem movent, quæ sub sensum cadunt.

OBJICITUR 2. Ad apprehensionem non prærequiritur alia apprehensio, Ergo neque ad judicium Consequentis prærequiritur apprehensio condistincta.

RESPONDET Arriaga dando disparitatem. Quia si ante unam apprehensionem daretur alia apprehensio, daretur processus in infinitum in istis apprehensionibus; si autem detur ante judicium apprehensio, non dabitur processus in infinitum, sed stabitur in illa apprehensione, & sicut in judiciis forensibus ante judicium proponitur causa, ante quam propositionem non requiritur alia propositio, ita & hic.

DISPARITAS 2. Potest esse. Quia ut intellectus apprehendat aliquod objectum; sufficienter applicari potest, vel per sensum cognitiones, v. g. ut videndo Petrum cognoscat Petrum, vel ex similitudine objecti sensibus percepti, deveniendo in apprehensionem similis objecti, quod tunc sensibus non percipit, id quod propter excitationem phantasmatum relictorum ex simili cognitione, vel ad apprehensionem objecti alicujus sufficienter applicatur, à bona ut vocat Aristoteles fortuna, sive à DEO tanquam autore Naturæ si sit apprehensio Naturalis, à gratia autem quæ vocatur In, seu Præveniente si sit apprehensio supernaturalis: quæ vocatur gratia In, ut condistinguat à gratia cooperante, quæ vocatur gratia Cum. Jam autem non habetur à quo connaturaliter applicari possit intellectus ad formandum judicium, nisi à prævia propositione seu apprehensione objecti, non enim ab ipsa Cognitione sensuum applicari poterit, quia sensus non attingit judicium de identitate extremorum: non etiam à DEO ipso, quia si nihil obstat, potius referri hoc de in aliquid aliud, & non in istam applicationem à DEO factam. Non est enim Philosophicum ad Deum recurrere, si non desint alia remedia respondendi, ut hic non desunt.

† Ss 2 Objc-

OBJICITUR 3. Per se notum est, esse eadem inter se, quæ sunt idem cum tertio, Ergo ipso eo quod videat intellectus hæc extrema esse idem uni tertio, videbit illa esse idem secum: sed præcisè ratione Præmissarum noscit extrema identificari Uni tertio, Ergo præcisè ratione præmissarum, determinatur ad judicandum, identificari extrema inter se.

RESPONDETUR. Negando absolute subsumpti Antecedens, quia ratione Præmissarum noscit solum intellectus prædicatum & subiectum: non noscit autem idem illa esse inter se, propter identitatem cum tertio, nisi in Conclusionem.

Contra secundam Conclusionem

RESPONDETUR I. Particula illativa *Ergo* non est nota quarti iudicii, Ergo iudicium Consequentia & Consequentis, non est idem. Antecedens probatur. Particula *Ergo* est seorsim & separatim significativa, Ergo debet illi particulare obiectum respondere: sed nisi esset quartum iudicium nihil esset quod illi responderet.

RESPONDETUR. Negando Antecedens, Probationi ejus Nego subsumptum. Illud autem quod respondet particulæ *Ergo*: non aliud est realiter à iudicio Consequentis, sed aliud formaliter, in quantum scilicet illud iudicium, fit propter Connexionem cum Præmissis rectè dispositis: quantumvis idem iudicium, in quantum iudicat extrema Conclusionis esse connexa inter se, sit iudicium Consequentis.

INSTABIS. Particula *est* posita in Propositione, distinguitur realiter à cognitione versante circa Prædicatum & Subiectum, cognitio enim versans circa Subiectum & Prædicatum, est prima Operatio, per particulam verò *Est* indicatur Iudicium, quod est distinctum realiter à prima Operatione. Ergo & Iudicium illativum seu Consequentia, denotatum per particulam *Ergo* distinguitur realiter à Iudicio Consequentis.

RESPONDETUR. Disparitatem assignat Smigletius in Enuntiatione inquit nec Prædicatū nec Subiectum potest esse Iudicium, Unde iudicium Enunciativum necesse est distingui realiter ab utroque. At in Illatione, Conclusio ipsa est Iudicium, cui si addatur quod causetur ex Præmissis, eo ipso erit Iudicium illativum seu Iudicium Consequentia. In Idem recidet si dicas, nisi ponatur Iudicium enuntiativum, distinctum à prima operatione, hoc ipso Propositiones seu Præmissæ requisitæ ad Syllogismum, non essent Propositiones; sed non nisi prima operatio: erit autem Conclusio tertia Operatio, quamvis Iudicium de bonitate Consequentia, sit idem realiter cum Iudicio Consequentis.

OBJICITUR 2. Ex alio Principio seu motivo sumitur Iudicium Consequentia & ex alio Principio seu motivo Iudicium Consequentis, Ergo hæc non sunt idem realiter, actus enim ex motivis diversificantur. Antecedens probatur.

Quia motivum Iudicii Consequentia, sunt principia illa: Dici de omni &: Dici de nullo, motivum autem iudicii Consequentis, sumitur ex connexionem cum medio Terminò, Ergo.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam & Probationem ejus nego universaliter. Certè enim unam eandemque numero eleemosynam, auditionem vel celebrationem sacri, possum facere ex diversis motivis, & tamen illa auditio, in quantum fit ex uno motivo, non erit à se distincta realiter, in quantum fit ex alio motivo, sufficitque ut diversi formalitati motivi, respondeat diversa formalitas iudicii.

OBJICITUR 3. Quæ sunt separabilia realiter, sunt distincta realiter, sed iudicium Consequentis & iudicium Consequentia sunt separabilia realiter, Ergo sunt distincta realiter. Minor probatur. Potest quis iudicare extrema Conclusionis esse connexa inter se, & non iudicare, esse connexa ex vi connexionis cum tertio rectè in præmissis collocato. Ergo.

RESPONDETUR I. potest. Negando Minorem, potest autem quis iudicare extrema Conclusionis esse connexa inter se, potest inquam iudicare iudicio debito Conclusioni ut Propositioni est, & non iudicare extrema esse connexa cum tertio, Concedo Antec. Potest iudicare iudicio debito Conclusioni, ut Conclusio est. Nego Antecedens & Consequentiam: hinc autem de tali iudicio agitur.

OBJICITUR 4. Cognitis iisdem Præmissis, potest aliquis assentiri Conclusioni rectè illata, & aliquis non assentiri, quod non potest in aliud referri, nisi quia non habet iudicium distinctum realiter de Consequentia, quod habet assentiens.

RESPONDETUR. Non in defectum iudicii distincti realiter de Consequentia esse hoc referendum, quando aliquis non assentitur Conclusioni rectè illata, sed quia vim præmissarum non penetravit. Vel quia iudicium illud Consequentis non habet formalitatem elicitam, etiam propter connexionem cum medio, rectè in Præmissis disposito.

INSTABIS. Inferre & iudicare quod rectè inferenda sit Conclusio, sunt distincta realiter, Ergo præter iudicium Consequentis, requiritur aliud iudicium Consequentia.

RESPONDETUR. Inferre & iudicare in actu signato, quod rectè inferenda Conclusio, non sunt idem: sed inferre ex præmissis & iudicare in actu exercito, quod rectè inferenda sit Conclusio, sunt idem realiter.

OBJICITUR 5. Si idem esset realiter iudicium Consequentis & Consequentia, idem iudicium posset esse verum & falsum sed non potest idem iudicium esse verum & falsum, Ergo. Sequela probatur. Potest esse Consequens verum, & tamen Consequentia falsa, ut si quis inferat hominem

hominem esse risibilem, quia est Leo, vel si argumentum non sit in forma, & tamen Conclusio sit in materia necessaria.

RESPONDETUR. Quòd idem iudicium, sed habens plures formalitates possit esse sub una formalitate verum, sub alia falsum: Addunt alii, non posse esse supposito assensu Præmissarum consequens falsum formaliter, licet posset esse falsum materialiter. Unde qui assentiretur: *Hominem esse rationalem* quia est Leo, assentiri deberet huic universali: *Omnis Leo est rationalis*: hinc consequens jam esset formaliter verum, falsum materialiter.

INSTABIS. Ergo saltem non erit locus distinguendi Consequentis non distincta Consequentia: si enim sunt idem realiter, quomodo uno distincto, non distinguetur aliud.

RESPONDETUR. Identificatis realiter possunt diversa secundò intentionalia Prædicata convenire, distinctio autem illa spectat ad secundam intentionem. Deinde iudicium Consequentis & Consequentia sunt idem realiter per nos, sed falsum est, quòd iudicium Consequentis, idem sit realiter cum Consequenti, negandoque ulteriùs quòd istud iudicium distinguatur, sed ipsum Consequens distinguitur. Quòd non idem sit iudicium Consequentis & Consequens, inde est: quia iudicium de Consequenti est actus mei intellectus, Objectum autem illius iudicii est ipsum illud Consequens, quod non est actus mei intellectus, nec fit a me: immo si semel actus aliquis intellectus & aliquod iudicium distinguere poterit, nescio cur non & iudicium Consequentia distinguere poterit. Quòd verò non iudicium Consequentis, sed Consequens distinguatur hoc inde est, quia respondens non attendit primariò ad iudicium quod habet oppugnans, sed ad objectum quod sibi proponitur & facessit difficultatem, quam ut evadat, sternit sibi viam distinguendo & dividendo objectum, non facessit enim illi iudicium oppugnantis difficultatem, sed ipsum objectum. Unde fieri potest, ut oppugnans non præbeat assensum Consequenti, & tamen illud Consequens facesset difficultatem oppugnato, ergo apparet quòd ad objectum attendatur, non ad conceptum oppugnantis.

DIFFICULTAS III.

An Conclusio sequatur debilior. m. partem.

DICENDUM est *Sequi*. Est enim hæc axiomata commune Dialecticum: quod ita intelligendum est. Conclusio non excedit suam perfectionem in Certitudine & Evidentia, non excedit inquam Certitudinem & Evidentiam Præmissarum: nec potest inferri major connexio inter extrema, quam fuerit connexio eum medio termino, & ita si fuit una negativa Præmissa aut

Particularis, debet esse & Conclusio Negativa aut Particularis.

PROBATUR 1. à Summulistis. Quia cum conjunctio extremorum cum medio termino, sit ratio formalis propter quam conjunguntur extrema inter se, si in Præmissis non fuit perfecta conjunctio extremorum cum medio termino, nec in in Conclusionem erit. Sicut si albedo non est alba, quomodo faciet album, ita si non fuit conjunctio perfecta cum medio termino, quæ conjunctio est ratio formalis conjungendi extrema inter se, quomodo extrema inter se conjungentur.

PROBATUR 2. Non potest ostendi quomodo bene Conclusio Affirmativa inferri possit, si fuit Negativa Præmissa. Item quomodo poterit inferri Conclusio Universalis, si præcessit Particularis: immò in tali Syllogismo ostendi posset error, & ubi negata illi fuerit Cōsequentia, impossibile erit illam probare. Antequam aliam rationem pro Conclusionem proponam.

SUPPONO. Duae concausæ tripliciter concurrere posse ad eundem effectum, Primò enim concurrunt ita, ut unum fortius tribuat vires debiliori, ut cum v.g. Lumen gloriæ, concurrat cum intellectu ad producendam visionem beatificam, tunc tribuit intellectui vires ad agendum, item cum Pædagogus concurrat cum puero ad formandos characteres, tribuit ei quodam modo vires, ad formandos characteres. In tali semper casu effectus sequitur Nobiliorem agentem. Secundò Concausæ concurrere possunt ad eundem effectum ita, ut ambæ propriâ virtute agant, & ut ex activitate utriusque, efficiatur una continuata activitas: & ita fit cum fax v.g. cum parva candela, illuminat tenebrosum locum, item cum equus fortis unâ cum debili trahit currû: & in tali casu, superat effectus utramque causam, plus enim trahere possunt equus robustus & debilis, quam solus robustus. Tertiò Concurrere possunt Causæ ad effectum ita, ut ambæ quidem propriis viribus agant, sed ita, ut debilior restringat perfectionem nobilioris, & ita tibia recta, restringitur à tibia curva, ad faciendam claudicationem. Itē anima spiritalis concurrens cum organo restringitur ad faciendam sensationem, producendumque effectum materiale. Item Causa Prima concurrens cum causa secunda, producit actum peccaminosum, effectusque sequitur debiliorem partem.

ADDI posset quòd tunc, quando concurrunt aliæ concausæ ad eundem effectum, sed ita ut virtus unius agat in virtutem aliûs, tunc producit effectus utrique aliquo modo dissimilis, ut contingit in generatione muli. Hoc præmisso.

PROBATUR 3. Conclusio. Præmissæ concurrunt hoc tertio modo ad faciendam Conclusionem, Ergo debiliorem Præmissam Conclusio sequi debet. Antecedens probari potest. Quia non est intelligibile, quomodo perfectior Præmissa,